

УДК 378:005.6:167.1

Яна Гуль

*магістрантка спеціальності
«Готельно-ресторанна справа»*

Світлана Криштанович

*д-р пед. наук, доцент,
професор кафедри педагогіки та психології,
Львівський державний університет фізичної
культури імені Івана Боберського*

ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ У КОНТЕКСТІ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ

На сьогодні освіта – це пріоритетна стратегія розвитку європейських країн та України зокрема. Основними завданнями освіти ХХІ століття є спрямування на гуманістичні цінності та єдиний освітянський простір. Під час реформування педагогічних систем України відбуваються вагомні зміни, фундаментальні оновлення, які сприятимуть принципово новій якості освіти у контексті інтеграційного процесу. В умовах становлення української державності та гуманізації суспільства виникає потреба у нових вимогах до особистісно-професійних компетентностей фахівців із вищою освітою.

Тому *метою* нашої роботи є визначення проблеми української вищої освіти та перспектив її розвитку у контексті Болонського процесу.

Процеси європейської інтеграції відбуваються не тільки у політичному та економічному житті країни, але і в повсякденному, що впливає на таку важливу сферу українського суспільства, як освіта. В Україні Болонський процес офіційно розпочався 19 травня 2005 року із підписанням декларації на Бергенській конференції. Тепер упровадження цих процесів відбувається на національному та інституційному рівнях.

У Болонській декларації наголошено на забезпеченні якості вищої освіти, підвищенні якості підготовки фахівців, посиленні конкурентоспроможності європейської системи освіти. Мета заслуговує того,

аби її досягнути, але значна кількість проблем української вищої освіти в контексті Болонського процесу, зокрема:

- надмірна кількість навчальних напрямів і спеціальностей, відповідно 76 та 584, тоді як у європейській системі вищої освіти у 5 разів менше;
- недостатнє визнання у суспільстві рівня «бакалавр» як кваліфікаційного рівня, його незатребуваність українською економікою (переважно приймання до закладу вищої освіти здійснюють не на бакалаврат, а на спеціальність);
- тенденція до погіршення якості вищої освіти;
- збільшення розриву між, з одного боку, освітянами, а з іншого – працедавцями і ринком праці;
- плутанина у розумінні рівнів «спеціаліст» та «магістр». Ці рівні мають близькість між собою стосовно підготовки спеціаліста та магістра, їхня еквівалентність за освітньо-кваліфікаційним статусом, проте, з іншої боку, їх акредитують за різними рівнями, відповідно за III і IV [1].

Важливий європейський принцип – «Освіта через життя» – в Україні повною мірою не реалізований, тому що університети не беруть на себе ролі новаторів в освітньому середовищі, за яким має йти держава, а відбувається навпаки: держава вирішує долю освіти і те, яким шляхом мають розвиватися українські університети, адже рівень автономії закладів вищої освіти значно нижчий від середньоєвропейського.

Головною проблемою на сьогодні є витік українського інтелектуального потенціалу до країн Європи. Варто акцентувати увагу на якості освітнього процесу у вишах України, щоб студенти з європейських країн розглядали українські заклади вищої освіти як альтернативний варіант навчання [2]. Наприклад, середньостатистичний студент (студентка) з Англії, який або яка захоче пройти курс навчання в певних європейських вузах, розглядатиме такі країни, як Франція, Німеччина або Бельгія, натомість України у цьому переліку поки що немає.

На думку науковців О. М. Кірієнко та А. М. Андрейчикова, «вища освіта в Україні має виконувати три завдання: виховувати громадянина, формувати клас інтелігенції та готувати спеціалістів відповідно до потреб суспільства» [3, с. 13]. Це дасть змогу освіті України

рухатися поетапно у ході реформування системи вищої освіти до основних вимог напрямів Болонського процесу.

Висновки. Таким чином, стратегія вищої освіти України має нарешті визначити свій вектор розвитку. Водночас вона має володіти і загальноєвропейськими цінностями, а також бути глибоко патріотичною та орієнтуватися на підготовку висококваліфікованих кадрів та спонукати нашу молодь залишатися в Україні, розвивати її потенціал, щоб у майбутньому наші діти навчалися в українських університетах, які не поступатимуться найліпшим європейським освітнім закладам. Тут доречно буде процитувати нашого мудрого Кобзаря: «І чужого научайтесь, й свого не цурайтесь...».

Ключові слова: вища освіта, Болонський процес, освітньо-кваліфікаційні рівні, заклади вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Болонська система освіти в Україні: перспективи та проблеми.– URL: <https://kudapostupat.ua/bolons-ka-sistema-osviti-v-ukrayini-perspektivita-problemi/>
2. Лукашук В. І. Модернізація української вищої освіти в контексті Болонського процесу / В. І. Лукашук // Український соціум.– 2013.– № 3.– С. 77–85.
3. Кірієнко О. М. Проблеми вищої освіти України в контексті глобалізації / Кірієнко О. М., Андрейчикова А. М.– URL: <https://core.ac.uk/download/48403394.pdf>